

ENOTNOST

DELAVSKO-KMEČKI LIST

Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!

Čas delavko-kmečkega bloka prihaja. Razočarane kmečke mase morajo najti svojega zaveznika v delavstvu in v razrednem boju. Edino pot delavsko-kmečkega republikanskega bloka vodi k rešitvi.

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrletno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom, Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj Alojz Kusold, Ljubljana, Moste. Odgovorni urednik Jakob Pančur, čevljar, Ljubljana, Križevniška ul. 12. Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Kdo je razbil skupen nastop in na katerih vprašanjih?

Sodrug, delavci in kmetje!

Nad delovnim ljudstvom Jugoslavije se zgrinja vedno hujša revščina. Redukcije, ogromni davki in draginja izmoghavajo delavce in kmete. Z zakonom o zaščiti države so skovane delavcem in kmetom verige sužnosti. Predlansko izdajstvo Radića in zadnja kapitulacija Slovenske ljudske stranke (Korošca) pred belgrajskimi centralisti je privedlo do vlade, ki vodi v fašizem. Nad vsemi temi nadlogami pa se dviguje nevarnost nove krvave vojne vsled blaznega oboroževanja vseh imperialističnih držav za vojno proti sovjetski Uniji in proti vstajajočim zatiranim narodom.

V takem položaju zahtevajo interesi proletariata enoten boj delavcev in kmetov proti kapitalističnemu režimu in proti njegovim stebrom, meščanskim strankam.

Ta zahteva se pojavlja tudi sedaj pri parlamentarnih volitvah. V svesti si te naloge, je Delavsko-kmečki republikanski blok (DKRB) pozval vse one delavske in kmečke stranke v Jugoslaviji, ki delujejo z razrednobojevnimi in protimperialističnimi gesli in v katerih se zbirajo levo orijentirani opozicionalni kmetje in delavci, na skupen nastop v državnozbornih volitvah.

Ta skupen nastop delavcev in kmetov pa mora temeljiti na pravi podlagi, to se pravi na podlagi interesov delovnega ljudstva. Zato je Delavsko-kmečki republikanski blok stavil v glavnem sledečo platformo za skupen nastop:

- proti vojni nevarnosti — za mir in zvezo s sovjetsko Unijo;
- proti monarhizmu — za republiko delovnega ljudstva;
- proti centralizmu — za samoodločbo narodov, tudi slovenskega;
- proti naprednemu bloku — za blok delavcev in kmetov;
- za enotno strokovno gibanje (zedinjenje URSS in ČRSOJ).

V Sloveniji je DKRB predložil to platformo Socialistični stranki Jugoslavije in Jugoslovanski socialno-demokratični stranki.

Od voditeljev SSJ smo zahtevali:

- a) da nastopijo proti tistim svojim članom, ki sedijo v predsedstvih monarhističnih organizacij, ki so člani takih organizacij ter jih podpirajo z občinskim denarjem.
- b) da nastopi proti onim svojim članom, ki sodelujejo s policijo proti levo orientiranemu delavstvu;
- c) da nastopi proti tistim svojim okrožnim poslancem, ki glasujejo z buržuazijo proti republikanskemu uradništvu;
- d) da se odrečejo centralizmu in izjavijo za popolno samoodločbo narodov ter samostojnost Slovenije;
- e) da pretrgajo zvezo s fašisti in klerikalci v delavski zbornici;
- f) da se desolidarizirajo z angleškim kapitalom v Mežici;

g) da se izrečejo za zedinjenje obeh strokovnih central (URSS in ČRSOJ) v Jugoslaviji.

Kljub temu, da so voditelji SSJ že 9. julija pisмено odbili platformo DKRB, smo pričakovali, da ne bodo upali razbiti enotnega nastopa na skupni konferenci v Celju 17. julija. Pa smo se žal motili. Že dopoldne so pred skupno konferenco na svoji konferenci sklenili samostojen nastop in določili sami Petrijana za nosilca liste. Popoldne na skupni konferenci pa so mesto, da bi sprejeli parolo — za mir in zvezo s sovjetsko Rusijo napadali sovjetsko Rusijo. Mesto, da se izjavijo za republiko delavcev in kmetov, so branili in zagovarjali monarhistične nastope Uratnika, Sitterja itd. mesto, da se izjavijo za samoodločbo slovenskega naroda, so bili proti samoodločbi, ker po njihovem režimskem socialističnem mnenju smo Slovenci samo plemo troedinega naroda. Mesto da obsodijo napad angleškega kapitala na Mežico so branili Monringa in tako očitno razbijali enoten nastop.

Socialistični delavci!

Vi vidite, da smo stavili samo take zahteve, ki jih čutijo in razumejo vsi zavedni delavci in kmetje, da nismo stavili nobenih takih zahtev, ki nas ločijo od vas! Iz tega je lahko spoznati našo iskreno željo po skupnem nastopu.

V spominu so vam še oblastne volitve. Tedaj je samo pod pritiskom mase vodstvo Socialistične stranke na našo iniciativo pristalo na skupen nastop? Z našimi glasovi so bili izvoljeni trije socialistični poslanci, in iz česar se jasno vidi, da smo žrtvovali vse za enoten nastop.

Prvi maj! Voditelji SSJ so bili tisti, ki so razbijali prvomajsko proslavo v Ljubljani in Zagorju. Za prvim majem je pokazal v svetli luči vsedelavski zlet v Ljubljani, da se vodstvo SSJ ne ustraši niti policijskih metod, samo da razbije enotnost delavstva.

Ali morejo delavci in kmetje poteptati svoje interese? Ne, nikdar! Za naše interese se moramo boriti! Ti interesi pravijo, da so predlogi in zahteve Delavsko-kmečkega republikanskega bloka pravilne in točne. In če jih voditelji SSJ nočejo sprejeti, tedaj pozivamo vas, da greste preko njih in da kljub vsemu ustvarite skupen nastop pod zastavo Delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

Sodrug!

Razbijaštvo vodstva SSJ se pokaže v še svetlejši luči, če vemo, da so na celjski konferenci dne 17. t. m. Jugoslovanska socialno-demokratična stranka in Kmečko-Delavska Zveza sprejeli platformo DKRB in da se je že dosegel skupen nastop med dekalisti in socialnimi demokrati.

Vodstvo SSJ hoče raje živeti v prijateljstvu z buržuazijo, režimom in monarhijo, kakor pa da pristane na boj proti vojni, na boj za republiko in za samoodločbo narodov, da

se odreče gonji proti sovjetski Uniji, policijskih metod (vsedel. zlet!) in takih »voditeljev«, kakor Monring v mežiškem slučaju.

Delavci in kmetje!

To dejstvo hoče vodstvo SSJ prikriti z netočnimi vestmi in z osebnim blatenjem. »Delavska politika« od srede, dne 20. julija je polna ostudnih osebnih napadov. Neresnične so vesti o rezoluciji konference dekalistov v Studencih, netočne so vesti o »pogajanjih« v Del. domu v Ljubljani in direktno neverjetno je, da vpricho vseh živih dejstev še vodstva SSJ širijo novice, da smo dekalisti onemogochili skupen nastop. Take vesti ne smejo premetiti delavcev in kmetov, ves gnoj ne bo prikriil resničnega dejstva:

Vodstvo SSJ ni sprejelo platforme, ki sta jo sprejeli JSDS in KDZ! Vodstvo SSJ se noče izjaviti za republiko! Vodstvo SSJ se noče izjaviti za samoodločbo slovenskega naroda! Vodstvo SSJ je razbilo enoten nastop pri volitvah!

Toda enoten nastop se vstvarja brez monarhističnih voditeljev SSJ. Kar ne sprejema vodstvo SSJ, to sprejemajo zavedni socialistični delavci, to sprejemajo množice tlačanih kmetov in enotnost vseh potlačenih in zatiranih delavcev in kmetov se bo izvršila pod zastavo Delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

Delavci in kmetje!

Pojasnite vsem, kako in na katerih vprašanjih je vodstvo SSJ razbilo enoten nastop in pridružite se doseženemu enotnemu nastopu dekalistov, socialdemokratov in kmečko-delavske zveze, za vaše bojne zahteve.

(Glej »Kako je bilo na celjski konferenci« na 2. strani.)

15. Julij na Dunaju.

Tisto javnost, ki ocenjuje razpoloženje delavcev in kmetov samo po volivnih rezultatih, so dunajski dogodki presenetili. Volivno večino, čeprav zelo pičlo ima v Nemški Avstriji, še buržuazija, krščanski socialisti, veleposestniki in finančni magnati. Socialistom, oziroma socialističnim voditeljem manjka do nadpolovične večine v dunajskem parlamentu samo ducat poslancev, in ko se obračajo oči delavcev in kmetov v vseh kapitalističnih državah v Moskvo, so buržuazija, posebno pa reformistični socialisti kazali na Nemško Avstrijo, na Dunaj — »kjer korakajo delavci in kmetje do prevzema oblasti potom parlamenta...« Posebno pri nas v Sloveniji, ki mejni na Nemško Avstrijo, so se slišali glasovi »Protivolji delavcev in kmetov se v Nemški Avstriji ne more ničesar zgoditi — protivolji delavstvu se v Nemški Avstriji ne da vladati...« Nimamo razloga tajiti, da je v Nemški Avstriji bila buržuazija prisiljena, da odstopi delavcem in kmetom marsikaj, kar si v drugih državah delavstvo še ni moglo izvojevati.

V socialni zakonodaji, v razdelitvi davkov, v političnih pravicah so delavci v Nemški Avstriji pred mnogimi drugimi narodi in zelo daleč naprej pred delavci in kmeti v Jugoslaviji. **Marsikaj jim je buržuazija morala priznati, in pa dala** — in dunajski dogodki so v zvezi s tem glavnim vprašanjem — **delavcem in kmetom, kar je najvažnejše — oblasti v državi.** Tudi Nemški Avstriji so delavci in kmeti, kljub temu da ima socialistična stranka 49 odstotkov poslancev v parlamentu — še vedno **zatiran, brezpraven razred.** In ta zatiran brezpraven razred, je 15. julija 1927 spregovoril svojo besedo, ki je grozeče odmevala po vsem svetu.

Nemško-avstrijska vlada, posebno pa socialisti, so se ponašali s tem, da v Avstriji ni močne komunistične stranke. Komunistična stranka v Nemški Avstriji ima sicer svoj dnevnik, ki se močno čita, ima v celi Avstriji do deset tisoč članov, na Dunaju samem je dobila pri volitvah le 14.000 glasov, v parlamentu nima nobenega poslanca, v drugih predstavništvih je številčno slabo zastopana ali pa sploh ni. Toda 15. julij 1927 na Dunaju je pokazal, kaj more storiti načelno izkristalizirana dobro organizirana proletarska stranka. Stotisoči social. delavcev so sledili pravim parolam male nemško-avstrijske komunistične stranke in nastopili proti reformističnim parolam velike social. stranke, katere voditelji so se v odločilnem boju postavili na drugo stran barikad — na stran buržuazije. V socialističnem voditelju Deutschu je Nemška Avstrija dobila svojega Noskeja.

Proletariat Nemške Avstrije je po zaslugi izdajalskih socialističnih voditeljev zgubil bitko 15. julija. Ni pa zgubil vojne proti kapitalizmu. Po 1905. letu je v Rusiji sledilo 1917, in po 15. juliju 1927 na Dunaju bo zapustilo delavstvo Nemške Avstrije izdajalske socialistične generale in šlo naprej, do zmage delavcev in kmetov nad kapitalizmom.

Pismo z Dunaja.

Dunaj, 19. julija.

Vršil se je proces proti morilcem delavcev v Schattendorfu, ki so iz oken gostilne streljali na mimoidoče delavske brambovce (Schutzbund). Oprostilna obsodba teh delavskih morilcev je prišla nepričakovano. Slutili smo — kot pri vseh političnih procesih — da bo buržuazno sodišče zelo zelo milo sodilo delavske morilce, da jih bo p oprostilo, nismo pričakovali. Ker je že več takih in enakih slučajev šlo mimo nas brez posebnega odpora delavstva, se splošno ni pričakovalo posebnih protestnih akcij. V četrtek zvečer se je vršila konferenca komunističnih obratnih zaupnikov, ki so sklenili pozvati delavstvo, da v protest zapusti obrate in priredi demonstracijo po ulicah. V petek smo videli, da so se delavci v obratih odzvali tem pozivu komunističnih obratnih zaupnikov in da so obstale cestne železnice, elektrarne in s tem tudi one tovarne, ki brez električnega toka niso mogle obratovati. Delavci iz obratov so šli v strnjene kolonah pred parlament in pred gnezdo reakcije pred univerzo. V obratih so se vršili shodi, na katerih se je proti volji reformističnih voditeljev sklepalo o tem, da se z deputacijami delavstva zahteva revizija sramotne oprostilne obsodbe delavskih morilcev.

Policija pa je na mirno demonstrirajoče množice pričela streljati in streljati so pričeli tudi »republikanski brambovci«, to je dobro organizirana socialistična garda, nekaki nemško-avstrijski udarniki. Policija in brambovci so streljali na delavce iz oken justične palače, na katero so nato navalile delavske mase in jo upepelile. Napadi policije in enega dela socialističnih brambovcev na delavce, so se nadaljevali in delavci so pričeli graditi barikade. Delavci so bili v pričetku demonstracij neoboroženi in so se branili s kamenjem pred salvami policije. Oborožena policija je zmagovala in gonila delavce po ulicah — »Dunaj postaja rudeč od delavske krvi...« To je bilo v petek. Delavske mase so napadle in uničile uredništva »Reichspo-

ste« t. i. dunajski »Slovenec« in še nekoga nacionalnega lista, ki je za Dunaj to, kar za Ljubljano »Jutro«. — Oba lista sta namreč pozdravila oprostitev delavskih morilcev v Schattendorfu. — Ko so socialistični brambovci spoznali položaj, so se priključili delavcem, delavcem se je priključila tudi vojska na Dunaju. Proklamiran je bil generalni štrajk — vlada pa je iz Gradca in Linca z avtomobili spravila na Dunaj buržuaziji zveste vojake, ki so v delavski krvi vpostavili »mir in red«.

Jutri pošljem drugo pismo, obširnejše in točnejše. X

Celjska konferenca.

Konferenca dekalistov. — Skupna konferenca dekalistov JSDS in KDZ. — Dosežen sporazum. — Sličice iz skupne konference z SSJ. — SSJ razbila skupen nastop.

Z jutranjim vlakom so prispeli delegati vseh treh strank. Socialisti so šli v sokolski narodni dom na svojo okrožno konferenco, socialdemokrati v tajništvo kmetosko delavske zveze, dekalisti v konferenčno sobo v Union, kjer smo imeli predkonferenco. Poleg ss. Gustinčiča, Hlebca in Klopčiča je prišlo 19 delegatov-dekalistov iz 12 krajev na Štajerskem.

Predkonferenca dekalistov je enodušno sklenila na skupnih konferencah doseči enoten nastop z JSDS, KDZ in SSJ na platformi DKRB.

Ob 10. uri se je otvorila skupna konferenca dekalistov — JSDS in KDZ, kateri sta predsedovala ss. Martinšek iz Velenja in Zupanc iz Maribora. Po uvodu s. Leskoška je s. Gustinčič v daljšem govoru pojasnil politično situacijo in stališče dekalistov o skupnem nastopu. Obrazložil je platformo DKRB in posebno one točke, ki jih je JSDS v svojem pismu označila kot sporne: **vprašanje nasilstva, vprašanje progresivnega obdavčenja delavskih in uradniških plač in vprašanje enotne fronte v zvezi z strokovno enotnostjo.** Stališče JSDS je zagovarjal s. Klemenčič, narkar se je razvila živa in ostra principiela debata, ki pa se je vedno gibala v dostojnem proletarskem tonu. Ker se ob enih popoldne, ko so prišli voditelji SSJ, ta debata še ni završila, se je skupno konferenco z SSJ določilo za četrto uro. Rezultat šesturne skupne konference z JSDS in KDZ je bil uspešen. JSDS in KDZ so sprejeli platformo DKRB z dodatnim pismom objavljenim v 25. št. »Enotnosti«, dodaja se pa k pogojem v pismu na SSJ še zahteva, da SSJ v delavski zbornici prekine sodelovanje z demokrati in klerikalci in da zavezame stališče k mežiški aferi. **(»Naprej« je namreč dokazal, da je razpust mežiške delavske občine in odpust članov občinskega sveta rudniške službe povzročil z osebno intervencijo akcionar mežiškega rudnika Morning, ki je poslanec delavske stranke v Angliji in član II. internacionale.)** Ker je na skupni konferenci bilo 32 delegatov JSDS, ki so zastopali tri četrtine strankinih organizacij, se je moglo skleniti, da **velja dosežen sporazum med dekalisti, JSDS in KDZ za vsa tri volivna okrožja v Sloveniji.**

Ob štirih popoldne so prišli na skupno konferenco zastopniki SSJ. S. Leskošek je prečital vsa pisma, ki so se pisala med strankami za skupen nastop in s. Klemenčič je socialistični delegaciji sporočil uspešen rezultat skupne konference med dekalisti, JSDS in KDZ. Popoldne in popoldne je kljub ostri principieli debati med dekalisti in zastopniki JSDS vladal dostopen sodružen ton, socialistična delegacija pa je prinesla s seboj neverjetno rovtarstvo, psovke in laži. Eržen je pričel z napadi na »Enotnost«, katero je obdolžil, da je falsificirala pismo SSJ (glej 26. šte. »Enotnosti). Konferenca pa je ugotovila, da je objavljen odstavek pisma v skladu z originalom pisma. Vsakemu delegatu je bilo očitno, da se voditelji SSJ ogibajo vsake načelne diskusije in da o platformi nočejo govoriti. »Kaj bomo mlatili prazno slamo o platformah, za kandidate se zmenimo« je

„Dok vas ne batinamo...“

Zdaj so vroči dnevi in kdor ima, gre v letovišče. V Dubrovniku, pravijo, je najlepše, tam je plavo morje in nebo, pomaranče, fige, oleandri, muzika, vino, lepe žene iz sveta, svetle, sladke noči. Kjer so obedni in večerje, tam so psi in Lazarji pod mizo in pod stopnicami; veliko bede je v Dubrovniku, pristaniški delavci brez posla, nosači, čolnarji, dekleta, ki pridejo iz gladnih dalmatinskih vasi za zaslužkom, a nazadnje ne morejo nikamor več, na vrlih restavracij sedijo do polnoči in čez, brez strehe, brez človeka in brez vsega, poslednjo čašo sparijenega piva pijo in čakajo, čakajo... Dubrovnik je najlepše mesto Jugoslavije, pravijo.

Visoka oseba pride na Lopad letovat. Dalmatinski zrak je čist, za visoko osebo ga čisti še policija: cel teden »racija« v Dubrovniku, nekaj ducatov zgubljenih, brezposelnih, brezdomcev zapro in izženejo.

Dva slovenska plebejska študenta potujeta. Prašna, zmečkana, z nahrbtnikom in popotno palico kupujeta pri štantu v pristanišču sadja in kruha in obedujeta. Trdo pristopi širokopleč, visok policaj: legitimacije! Aha, kako pa kam! V roki pendrek, v očeh oblast — mi smo policija, mi smo državna vlast! — beseda trda: malo manjka, da vaju ne ženem »u aps«! Študenta nekaj protestirata, policaj pa: Mi smo državna vlast. »Ništa se nemate tužiti, dok vas ne batinamo.«

Teh dveh študentov niso batinali. Toda zelo pogostem koga ubijo, včasih z batino, včasih z gladom, včasih kako drugače. Mi pa se nič ne pritožimo.

Enkrat bomo pač morali dvigniti svojo veliko tožbo. L. M.

plediral Böhm s Celja. »Pustite angleške imperialiste pri miru — preidemo na stvarno delo« se je odrezal drugi. V zagato so prišli socialistični delegatje, ko se je ugotovilo, da ima SSJ isti program kot JSDS in niso vedeli povedati, zakaj so izstopili iz JSDS. Vihar je nastal, ko je Eržen napadel nekega delegata JSDS z »lumpom«. Interveniralo je predsedstvo in Eržen je psovko moral preklicati. Po dveh urah mučnih prizorov je s. Gustinčič prisilil socialistične voditelje k razpravi o platformi. Kako so nastopali generali SSJ, objavljamo v drugem članku. Pri točki o priznanju sovjetske Rusije, je Eržen napadel sovjetsko Rusijo: »Zahtevamo svobodo in protestiramo proti proganjanju naših sodrugov v sovjetski Rusiji!« »Sramota, če so angleški špijoni vaši sodrugi« so mu odgovarjali delegati. Pri vprašanju republike se je odrezal socialistični voditelj: Pustimo to, Danes ni oportuno izjaviti se za republiko. Vsak nekaj popusti, pa se doseže sporazum.« »Za nas razredni boj ni kravja kupčija« so mu delali medklice delegati. In v tem tonu in duhu je šlo do 10. ure zvečer, ko je Petejan izjavil: **Dopoldan smo na svojem kongresu sklenili, da gremo sicer v skupen nastop, toda vsak s svojimi parolami. Platforme DKRB pa ne sprejemamo.** Bilo je prijavljenih še par govornikov, ki so se besede odrekli, ko je Petejan sporočil **sklep celjskega kongresa SSJ, ki je razbil skupen nastop.** — Delegatje so se razhajali in Eržen se je vpricho delegatov dušal: In če crknem, Möderndorfer ne bo izvoljen...

Tako je končala skupna konferenca, na kateri je SSJ razbila skupen nastop.

V smislu sporazuma med dekalisti, JSDS in KDZ bo nosilec liste na Štajerskem s. Möderndorfer, na Kranjskem in v Ljubljani bosta nosilca list dekalista, katera še nista definitivno določena.

Vojna nevarnost — največja nevarnost.

Zunanja politika belgrajskih oblastnikov stremi za hegemonijo (nadvlado) na Balkanu. Ta zunanja politika belgrajske vlade, katero podpirajo tudi vse naše slovenske buržuazne (gosposke) stranke, kakor so demokrati, klerikalci, radić-pučljeveci in njihov repek socialpatrioti, je privedla državo SHS do največje nevarnosti — nevarnosti vojne. Od leta 1918 še nikoli ni bila nevarnost vojne na Balkanu tako velika, kakor je v sedanjem času. Naša dolžnost je, da delavcem in kmetom povemo, kaj se godi in kaj se pripravlja in to tembolj, ko dnevno časopisje naše buržuazije namenoma prikriva, ali napačno poroča o današnji vojni nevarnosti.

Imperialistična Anglija pripravlja svetoven protisovjetski blok za oborožen napad na sovjetsko Rusijo. Na Balkanu vrši posle angleškega imperializma fašistična Italija. Za vojno proti sovjetski Rusiji hoče Anglija pridobiti v prvi vrsti seveda one države, ki mejijo na sovjetsko Rusijo. **Onim državam pa, ki ne mejijo na sovjetsko Rusijo in sem spada Jugoslavija, pa je angleški imperializem namenil vlogo žepa, iz katerega bo Anglija plačala svoje protiruske zavezniške države. Zato se je vršilo in v to svrhu se je izvršila obkrožitev Jugoslavije.**

Da pridobi Italijo, ji je Anglija dala prosto roko na Balkanu. **Spor med Albanijo in Jugoslavijo je samo začasno odstranjen**, ker s paktom (dogovor) med Italijo in Albanijo je Albanija postala kolonija italijanskega imperializma pod kontrolo Anglije. Italijanski oficirji organizirajo albansko vojsko, angleški general Percy albansko žandarmerijo.

Obkoljena pa je Jugoslavija še z drugimi državami, ki so v službi angleškega imperializma: Grška, Bolgarija, Romunija in Madžarska.

Grško potrebuje Anglija, da drži v šahu Turško; jo potrebuje, da prepreči prodiranje Jugoslavije na Solun.

Bolgarijo so angleški generali določili za bazo napada na sovjetsko Rusijo s Črnega morja. Italiji je Bolgarija potrebna kot zaveznik v vojni proti Jugoslaviji.

Romunija, ki je s oboroženo silo 1918 zasedla Besarabijo in ki se vedno boji rdeče nevarnosti, je sklenila zvezo z Italijo, ki je odobrila aneksijo Besarabije, da si zagotovi romunsko zavezništvo v vojni proti Jugoslaviji.

Madžarska potrebuje angleški imperializem zato, da bodo v vojni proti sovjetski Uniji Poljska in Romunija imeli dovolj široko zaledje.

Anglija še nikdar ni svojih zaveznikov plačala iz svojega žepa; vedno si je znala poiskati ali zaveznika ali nasprotnika, ki je moral biti žep za angleške imperialiste. V tem slučaju naj bi Jugoslavija bila plačnik angleškemu zaveznikom. **Madžarski** je obljubljen prost dohod čez Jugoslavijo na Reko in v Vojvodini nekaj tisoč kvadratnih kilometrov zemlje. **Romuniji** se zagotovi Besarabija in še nekaj teritorija v Jugoslaviji. **Bolgariji** se obljublja Macedonija in posojila, **Grčiji** teritorialne koncesije na račun Jugoslavije in Turčije, **Italiji** je dana »prosta roka« glede Dalmacije.

Kak izhod iščejo belgrajski oblastniki iz te situacije? Rešitev iz te situacije vidi vlada in vse kapitalistične stranke v tem, da ponujajo angleškemu imperializmu vojake za vojno proti Rusiji. Pričakujejo, da bo tudi Francija stopila v protisovjetski blok, in da bodo v tem bloku — v francoskem imperializmu — našli zaščitnika, pred italijansko grabežljivostjo. **Ta politika belgrajske vlade je proti življenjskim interesom vseh narodov v Jugoslaviji, ta politika je protiljudska.** S to politiko pa se strinjajo vse kapitalistične stranke — klerikalci, demokrati, radićevci in tudi socialistični voditelji. — Vsem delavcem in kmetom je treba to nevarnost vojne pojasniti in delovno ljudstvo Jugoslavije mora pri teh volitvah oblastnikom energično zaklicati:

Nočemo protisovjetskega bloka —

Hočemo mir in sporazum z Rusijo!

Nočemo imperialistične vojne —

Hočemo mir!

Delavski zastopniki in hlapci kapitala na ženevski gospodarski konferenci.

Dve delegaciji sta govorili v Ženevi na svetovni gospodarski konferenci v imenu delavskega razreda. Na eni strani delegacija Sovjetske Unije, prve dežele delavsko-kmetске vlade in na drugi strani osemnajst reformističnih »delavskih voditeljev«, ki so jih poslale tja njihove kapitalistične vlade. Ti dve delegaciji sta razvili na konferenci dva različna programa. Že na uvodnem mestu 19. števil »Enotnosti« smo objavili enajst točk, ki jih je predložila sovjetska delegacija. Reformistični voditelji so postavili take zahteve, ki prav za prav predstavljajo le dobre nasvete buržuaziji, kako naj svoj gospodarski sistem učvrsti: evropska carinska unija, kontrolni urad pri Zvezi Narodov nad karteli in trstni itd. Pokazali so se kot pravi hlapci kapitala.

Kakšno stališče pa so zastopali sovjetski delegati, nam kaže tudi sledeči govor s. Lepseja od Zveze kovinarjev Sovjetske Unije, ki naj ga čitajo zlasti

socialistični delavci.

Govoril je tako-le:

»Dosedanji govorniki so se trudili, da ne imenujejo otroka s pravim imenom. Nočejo priznati, da obstoja **kronična kriza kapitalizma**. Za me kot zastopnika revol. strok. organizacije pa je ravno to dejstvo izredne važnosti, **ker se vse breme krize vali na delavski razred.**

Vsi priznavajo, da živijo mase delovnega ljudstva v revščini, da obstoja ogromna **brezposelnost**, ki zadeva po podatkih Zveze narodov 20 milijonov prebivalcev v Evropi.

In kaj? **Zahteva se od delavcev novih žrtev**, opominja se jih k pokornosti, k sodelovanju, da pomagajo izvleči kapitalizem iz stiske.

Medtem pa, ko skuša ta konferenca pregovoriti delavski razred k sodelovanju s kapitalom in ko slika miko sliko gospodarskega miru pred njim, **pa se v resničnosti po vseh kapitalističnih državah izvršuje poostreni gospodarski in politični pritisk.** Navajam samo nekatera dejstva:

Vašingtonska konvencija o osemurniku še ni ratificirana. Nasprotno, osemurnik je bil v večini kapitalističnih držav odstranjen potom vladnih naredb ali izprtij podjetnikov. V Italiji obstoja 9 urni delovnik. V Nemčiji delajo gotove kategorije premogovnih delavcev 10 in pol ur. V Angliji so bili rudarji z gladom prisiljeni, da delajo mesto 6 ur sedaj 7 do 8 ur pod zemljo, medtem ko so jim bile obenem znižane mezde in je narasla brezposelnost. **Kapitalistična politika vodi do še večjega ubožanja mas in zmanjšanja njihove kupne moči.**

Da lahko izvršijo vse te korake proti delavcem, **se v različnih kapitalističnih državah omejujejo pravice strokovnim organizacijam**, da, v Italiji, Bolgariji, Romuniji **se jih odpravljajo**. To so dejstva in ta dejstva, gospodje, so trda. Iz tega ne sledi noben gospodarski mir, nobena sprava razredov.

Tudi kapitalistična racionalizacija pomeni za delavski razred le povečano izkoriščanje,

povečanje brezposelnosti.

Diskutira se tukaj vprašanje **internacionalnih kartelov**, ki vodijo pod vsemi pogoji do **višanja cen**. Potom njih vodijo kapitalisti ofenzivo proti delovnemu ljudstvu.

Kaj je spričo te krize in teh dejstev storiti? Edini izhod je **socializacija glavnih panog industrije**. Le na tej poti bi se mogla evropska industrija razvijati resnično v interesu množic prebivalstva. Kot nujno pa smatramo sledeče:

1. **Uvedbo osemurnega normalnega delovnika in šesturnega za rudarje, težke delavce in delavce v zdravju škodljivih obratih.**

2. **Zvišanje plač delavcev in delavk na celi črti.**

3. **Državno zavarovanje brezposelnih na ta način, da dobijo brezposelni vsaj polovico plače kvalificiranega delavca.**

4. **Zagotovljenje popolne svobode strokovnega gibanja in neomejene pravice štrajka.**

Na drug način se ne more dvigniti kupna moč mas in ne omiliti splošna gospodarska kriza.

Govorim kot edini zastopnik revol. strokovnega gibanja na tej konferenci. Razlikujem se od **Jouhauxa (govornik reformistov)** in njegovih kolegov v tem, da oni v nasprotju z nami načelno priznavajo kapitalistični sistem in hočejo kapitaliste »pregovoriti«, naj zboljšajo položaj delavstva, ker bo to pomagalo omiliti krizo — v interesu **kapitalističnega sistema**. Mi pa smo mnenja, **da ne bo noben kapitalist prostovoljno zvišal plač** in da tu ne pomaga noben sistem prigovarjanja s strani meščanskih ali socialističnih teoretikov.

Jouhaux, ki je v sodelovanju razredov zelo sposoben, je v svojem govoru skušal razviti iluzionistično sliko miru med kapitalom in delom. Opominjal je **kapitaliste in delavstvo k enotnosti** in trdil, da je ta enotnost mogoča. Pozabil je le povedati, **na čegav račun naj se ta mir izvede**. Kdo naj popusti, kdo naj plača in kdo dobi? Če pogledamo poskuse v preteklosti, moramo priznati, da je sodelovanje med buržuazijo in proletariatom vedno le **koristilo razrednim interesom kapitalistov**, medtem ko je **delavski razred doživel le sistematično poslabšanje svojega položaja**.

Govori o skupnem delu in o gospodarskem miru naj po mojem mnenju **le uraskirajo novo ofenzivo kapitala**. Iz celega položaja izvajam, da mora biti **naša parola** ne mir med razredi, temveč

enotnost strokovnega gibanja,

enotnost delavskega razreda na podlagi razrednega boja.

Le tako si more delavski razred zboljšati svoj položaj.

Tako govori zastopnik delavskih interesov v nasprotju z reformisti, hlapci kapitala.

PREISKAVE V LJUBLJANI.

V sredo je ljubljanska politična policija izvršila hišno in telesno preiskavo pri s. **Jaki Žorgi**. Preiskava je ostala brezuspešna, ničesar niso dobili. Detektivni so hoteli prepričati s. **Jako Žorgo**, da je bil za časa krvavih dogodkov na Dunaju.

Preiskava se je vršila tudi pri s. **Jaki Ostermanu**. Detektivni so ga videli, da raznaša neke tiskovine in pričakovali so, da bodo našli pri njem cele kupe prepovedane komunistične literature. Našli pa so list »Privatni nameščenec«, katerega je s. Osterman raznašal in oditi so morali z dolgim nosom.

Državno pravdnništvo je izročilo s. **Jaki Žorgi** obtožnico, ker je potom neke knjigarnice v Ljubljani lansko leto naročil prepovedano »Internationale Pressekorrespondenz«.

IZ ZAPORA

se je vrnil naš sodrug, bivši odgovorni urednik »Enotnosti«, **Ciril Skočir**, po 14dnevni kazni zaradi obsodbe pa zakonu o tisku. Delu čast!

Enotnost delavcev se ustvarja na platformi Delavsko-kmečkega republ. bloka (DKRB).

Mariborski delavci za platformo DKRB.

Maribor, 19. VII. 1927.

Shoda v ponedeljek zvečer v delavskem domu, kjer se je poročalo o celjski konferenci, se je udeležilo do 250 oseb. Eržen je poročal o oblastni konferenci SSJ, Petejan pa o skupni konferenci z dekalisti in socialdemokrati v Celju. Oba sta bila seveda zelo nejasna in sta platformo DKRB predstavljala kot škodljivo in grdo smešila skupno celjsko konferenco. O platformi pravita, da delavstvo take politike ne razume. Menda ne vesta, da je dolžnost in naloga voditeljev, da vodijo, učijo in pojasnjujejo delavcem, če kaj ne razumejo. Ker je Eržen pričel kričati in psovati kot na celjski konferenci, je s. Čanžek izjavil, da se bomo dekalisti odstranili, če nas bo obmetaval s »šufti«, plačanimi agenti itd. Delavci niso pustili, da odidemo in pozvali so Eržena k' redu. Naš s. Zupanc je nato ugotovil glavne laži v Erženovem govoru in povedal razliko med držanjem SSJ in dekalisti v Celju. Povedal je, da je bilo predsedstvo skupne konference, v katerem je bil tudi socialist Favaj, prisiljeno, nastopiti proti neproletarskem nastopanju Eržena in pojasnil one točke, na katerih je vodstvo SSJ razbilo skupen nastop v Celju. (Te točke glej v posebnem članku.) Pove nadalje, da je JSDS, ki ima isti program kot SSJ, platformo DKRB sprejela in da bi jo lahko tudi SSJ, če bi hotela skupen nastop. Tudi sodruga Čanžek in Korben sta zbranim predložila potek celjske konference, ki jih je SSJ odbila. Grčar je nato v daljšem govoru poskusil dokazati razliko med programom SSJ in platformo DKRB, kar mu ni uspelo, ker delavci so bili za vse točke v platformi. Socialist Jelen je poskusil tolikokrat uporabljati manever in predlagal še eno konferenco, na kateri naj bi ne bilo nobenega dekalista »Kranjca« prisotnega. S. Zupanc je pokazal nesmiselnost in manever tega predloga in konstatiral, da če se sprejme, da naj odločajo samo »Štajerci«, da bi v tem slučaju ne mogel biti noben mariborski socialističen general prisoten, ker so sami Primorci in Kranjci, za dekaliste bi pa mogla priti ss, Lemež in Hlebec, ki sta Štajerca. Na to so molčali in mislim, da je manever s »Štajerci« in »Kranjci« enkrat definitivno razkrinkan. Petejan predlaga ponovno konferenco v četrtek, s. Zupanc tega ne odbija, zahteva pa odgovor SSJ na sporne točke v platformi. Petejan kriči, da tega odgovora ne dajo, KER PLATFORME NE SPREJEMAJO. Delavci kričijo, da bodo prisilili voditelje in se razhajajo. — Delavci, tudi socialistični, so za platformo in se vprašujejo, zakaj vodstvo SSJ odbija platformo?

Sedaj, ko je prišla diskusija na principelno (načelno) polje, se lahko opaža, da simpatije za jasno platformo dekalistov naraščajo tudi med dosedaj zavednimi socialističnimi delavci. Nezadovoljnost med socialističnimi delavci vzbuja tudi sklep oblastne konference SSJ, ki je postavila za nosilca liste Petejana, ki v bolniški blagajni zelo odurno postopa z delavci. W.

NEDELJSKA KONFERENCA V PTUJU.

Delavci za platformo.

Ptuj, 19. julija 1927.

Zadnje nedeljo smo imeli tukaj konferenco zaupnikov iz ptujskega okraja, ki se je bavila s predstoječimi volitvami. Mnogim sodrugom je bil onemogočen prihod zaradi tega, ker se ravno sedaj ob času volitev vojaški oblasti najbolj mudi z mobilizacijskimi pripravami. Konference so se udeležili socialisti in dekalisti ter je stala vsa konferenca pod vplivom negotovosti, ali bo prišlo do skupnega nastopa ali ne. Na konferenci sami je bila soglasno izrečena potreba po skupnem nastopu ter se je s posebnim zadovoljstvom konstatiralo, da je JSDS (Bernot)

točno odgovorila na platformo DKRB in jo tudi v glavnem sprejela, dočim smo zaman iskali v »Delavski politiki« le besedice o tem vprašanju. To izogibanje delavske javnosti s strani SSJ so vsi prisotni brez izjeme obsodili. Konferenci je predsedoval s. Mar, pojasnil namen konference, orisal kapitalistično izrabljanje in poudaril izigravanje socialnega zakonodavstva od strani buržuazije. Njegovemu govoru je sledil obširen in temeljit referat s. Potrča, ki nam je z marksistično analizo predložil razvoj političnih razmer s posebnim ozirom na kmetijski proletarijat. Označil je sedanjo politično situacijo kot drugo fazo v razvoju kapitalistične Jugoslavije, ko imamo pričakovati združen napad srbske, hrvatske in slovenske buržuazije na delavce in kmete, med tem ko je karakteriziral prvo fazo kot fazo medsebojne borbe treh buržuazij za prevlado v državi SHS, ki jo je zaključila srbska buržuazija v svoj prid po najnovejšem izdajstvu SLS (slovenske sleparske stranke). Izvajal je nadalje, da prihaja čas delavsko-kmečkega bloka, kjer proletarijat stopa iz politične osamljenosti v zvezo s kmeti in vodi kmečka nacionalno- in socialno-osvobodilna gibanja. S. Potrč je podrobno obrazložil in pojasnil parole delavsko-kmečkega republikanskega bloka (DKRB), ki so bile z velikim odobravanjem sprejete. Posebno je poudaril potrebo trajne stalne zveze ptujskih delavcev s kmetijskim proletarijatom v svrhu skupnega boja.

Danes smo zvedeli, da je prišlo do enotnega nastopa bernotovcev in dekalistov in da hoče SSJ enotnost proletarijata razbiti. Že se širijo različne laži od strani SSJ, da zagovarjajo svoje razbijaštvo, ali jim tega nihče ne verjame, ker se je že iz pisanja »Delavske politike« jasno videlo, da jim ni dosti do enotnega nastopa, a v zadnji številki o tem vprašanju niti besedice niso pisali. Ptujski proletarijat jih bo za njihovo razbijašnje obsodil, vsi bodo glasovali za delavsko-kmečki republikanski blok.

DEVICA MARIJA V POLJU.

V ponedeljek se je vršil pri nas dobro obiskan volilni sestanek delavcev in kmetov. Referent iz Ljubljane je poročal o vojni nevarnosti, o zadnjem izdajstvu SLS in o potrebi skupnega nastopa delovnega ljudstva. Vsi navzoči so se izjavili za platformo Del.-kmečkega republikanskega bloka in obsodili razbijaško delo vodstva SSJ na celjski konferenci. Geslo sestanka je bilo: **Preko voditeljev v skupen nastop okrog dekalistov!**

MOSTE.

V torek dne 19. julija se je vršila običajna diskusija moščanskih delavcev. Po referatih so navzoči sodrugi sprejeli platformo Delavsko-kmečkega republikanskega bloka (DKRB) za svojo in pozdravili skupen nastop dekalistov in JSDS (Bernot) na podlagi bojnih zahtev, ki jih je SSJ na celjski konferenci odklonila.

DELAVCI IN KMETJE NASTOPAJO.

Rezultat nedeljskih občinskih volitev na Gorenjskem.

Koroška Bela: Demokratije 92 glasov in 4 mandate, klerikalci 182 in 9 mandatov, delavsko-kmečki blok 249 glasov in 12 mandatov SLS je izgubila 3 mandate, ki jih je pridobil delavsko-kmečki blok. Pri oblastnih volitvah so delavci in kmetje imeli 209 glasov.

Breznica: demokratije 57 glasov in 3 mandate, klerikalci 172 glasov in 10 mandatov, delavci in kmetje 75 glasov in 4 mandate.

Gorje: demokratije 78 glasov in 3 mandate, klerikalci 320 glasov in 13 mandatov, delavci in kmetje 204 glasov in 9 mandatov.

Poravnajte naročnino, da dolg ne naraste, obračunajte kolportažo, znake in bloke!

ŠTRAJK V KARLOVCU.

Stavbinski delavci, zidarji, ne potujte v Karlovac, kjer je izbruhnil štrajk stavbinskih delavcev. Podjetniki so poslali agente v Slovenijo po druge stavbinske delavce, ki naj bi vršili štrajkbreherske posle. — Ne potujte v Karlovac in ne sprejmite štrajkbreherskega dela.

Kritična perijoda kitajske revolucije.

Boj kitajskih delavcev in kmetov proti jarmu angleškega imperializma je bil vse do zadnjega časa uspešen. Temu boju se je v pričetku boja pridružila tudi kitajska buržuazija (veleposestniki, industrijski kapitalisti, generali) in južne protiiperialistične čete so zmagovito prodirale proti severu, proti Čangsolinu — odkritem agentu angleških imperialistov. Po zavzetju Šanghaja, Nankinga in Vuhan, ko so se južne čete vedno bolj približevale zadnjem zavetišču Čangsolina — Peking, se je postavilo vprašanje: kdo bo vladal v osvojeni Kitajski, ko so izrinjeni imperialisti, buržuazija ali delavci in kmetje. Pojavilo se je vprašanje: čigava naj bo zemlja — kmetova ali veleposestnikova, čigave naj bodo tovarne — delavske ali kapitalistove?

V Kuomintang stranki, v kateri so bili skupaj delavci, kmetje in buržuazija, so nastale dve fronte. Delavci in kmetje zahtevajo svojo delavsko-kmečko vladno, buržuazija hoče imeti vladno sama, hoče kapitalistično vladno. Kmetje hočejo zemljo zase, ker jo sami obdelujejo, buržuazija jo hoče še naprej imeti v svojih, v veleposestniških rokah. V tovarnah hočejo angleške imperialiste nadomestiti kitajski kapitalisti — delavci pa zahtevajo, da preidejo fabrike, rudniki itd. v delavske roke. Ni čudno, da so se generali — Čankajšek, Feng in še nekaj drugih v tem sporu postavili na stran buržuazije in da nastopajo tudi z orožjem proti delavcem in kmetom, ki se ne strinjajo s tem, da bi mesto jarma angleških imperialistov prevzeli nase jarem kitajskih kapitalistov.

Kitajska buržuazija, ki je aktivno sodelovala v boju proti angleškim imperialistom, sama seveda ne more potlačiti in zadušiti zahtev delavcev in kmetov. Rajše pa, kot da bi prepustila zemljo kmetom in tovarne delavcem, se je zvezala s svojimi dosedanjimi nasprotniki — angleškimi imperialisti, da z njihovo pomočjo uduši zahteve kitajskih delavcev in kmetov. Zato vidimo doslej zmagovitega generala Čankajšeka, kako se sporazumeva z svojimi dosedanjimi sovražniki z Čangsolinom in z angleškimi in japonskimi imperialisti. Angleži in Japonci pa tudi niso sentimentalni ljudje. Če ne morejo več sami komandirati na Kitajskem, rajše vidijo, da ostane Kitajska v rokah kitajskih kapitalistov, ki jim bodo pomagali v boju proti sovjetski Rusiji, kot pa da bi prišla na oblast delavec in kmet, ki bi se zvezala z delavsko kmečko vladno v Rusiji.

Vsled tega boja za oblast med kitajskimi kapitalisti in kitajskimi delavci in kmeti, je ofenziva proti Peking, zaenkrat ponehala. Mesto uspehov pri napredovanju na sever, slišimo danes o obglavljenju delavcev in kmetov na ozemlju južnih čet.

Položaj na Kitajskem je postal težaven in tudi nevaren. Napačno pa bi bilo zgubiti vero v zmago kitajskih delavcev in kmetov. Niti kitajski kmetje, niti kitajski delavci še niso spregovorili zadnje besede. Vkljub nastali reakciji, vkljub izdaji Čankajšeka in drugih generalov si bo kitajska revolucija krčila svojo pot skozi vse težave, naprej do zmage...

O P O Z O R I L O!

Prosimo sodruge, ki po položnici pošiljajo zneske za tiskovni sklad, za bloke, trakove itd. da na položnici označijo za kaj je denar. Zneski brez posebne označbe se smatrajo za naročnino. Uprava.

Anglo-ruski odbor v krizi.

»Anglo-ruski odbor poziva v imenu strokovnih organizacij obeh dežel, ki obsegajo skoro 15 milijonov organiziranih delavcev Anglije in Sovjetske Unije, organizirane delavce vseh dežel ponovno, da združijo svoje sile s silami angleških in sovjetskih strokovnih organizacij v stremjenju preprečiti nove bratomorne vojne, obraniti življenjski položaj in pravice delavcev in premagati vse ovire in težkoče, ki stoje na poti ustvarjenju enotne, vse obsegajoče svetovne zveze strokovnih organizacij.«

Tako glasi čl. 4. majskega sklepa anglo-ruskega odbora, ki sta ga obe strokovni centrali potrdili.

Prišlo je do vloma angleške vlade v poslopje ruskega trgovskega zastopstva in do tega, da je angleška vlada prekinila odnose s Sovjetsko Unijo. Jasni znaki vojne nevarnosti.

Ruski člani anglo-ruskega odbora so predlagali takojšnjo sejo. Angleško strok. vodstvo, v katerem sedijo reformisti, znani s svojim izdajstvom v lanskem generalnem štrajku, je sklicanje seje zavlačevalo. Ruski in vsi delavci so spraševali: Zakaj anglo-ruski odbor ničesar ne stori? Ali še obstoja?

Prišlo je do konference zastopnikov obeh central, na kateri so sovjetski delegati jasno postavili vprašanje: Ali skličemo sejo ali pa povejte, da je nočete! Vse drugo je neiskrenost in prikriti kurs na ohromitev in razbitje AR Odbora. Konferenca se je razšla brez rezultata. Angleški reformisti so zavlačevali še naprej.

Vsled tega je bila sklicana izredna seja plenuma centralnega odbora sovjetskih strok. organizacij, kjer je s. Tomski v obširnem govoru poročal o mednarodnem položaju in anglo-ruskem odboru. Iz govora ponatiskujemo sledeča mesta:

»Anglo-ruski odbor je paritetičen organ. Obstojata iz dveh skupin, iz zastopnikov angleških strokovnih org., ki so reformisti, in iz nas. Mi smo početka vedeli, da so gotovi kompromisi neizogibni, toda ne taki, ki bi od nas zahtevali, da se odrečemo našemu prepričanju.«

»Naj je ARO še tako slaba vez, je vendar vez med našim gibanjem in angleškim strokovnim gibanjem in mi smo smatrali za našo dolžnost, da to vez z vsemi sredstvi utrdimo. Kritiki drugega dela se nismo nikdar odpovedali. Nismo zamolčali njihovega izdajstva v generalnem štrajku, v rudarskem štrajku, povedali smo delavcem resnico.«

»ARO je bil ustvarjen za boj proti vojni nevarnosti. ARO mora danes pokazati svoj obraz, ne sme se strahopetno skriti. In če so angleški reformisti pozabili na cilj ARO in če imajo strah pred svojo buržuazijo, izpolniti prevzete obveznosti boja proti vojni, če imajo strah pred mobilizacijo proletarskega javnega mnenja kot protitež javnemu mnenju buržuazije, če se boje delavskemu razredu povedati, kaj naj spričo bližajoče se vojne stori — moramo to jasno in točno izreči.«

»Mi vemo: Reformist je človek, ki ne vodi delavskega razreda pravilno, ki lima razredno nasprotje med delom in kapitalom, ki v odločilnih momentih koleba, ki slabi silo delavskega razreda in od časa do časa celo stopi direktno na stran kapitala. Delavski razred tako voditi, se pravi izdajati njegove interese.«

»In vrhunec vsega je bil, da se je vodstvo angl. strok. org. priključilo tuljenju buržuazije glede izvršitve smrtno obsodbe nad 20 belimi gardisti v Moskvi. Sklicanja seje ARO so se izogibali z izgovorom, da nimajo časa. Molčali so, ko so v Kini bili morjeni tisoči delavcev in kmetov v zadovoljstvo buržuazije. Ko pa so v Rusiji bili ustreljeni generali, veleposestniki vsled očitnih zločinov proti delavskemu razredu, vsled poškusa zopet upostavitvi z oboroženo silo stari red, ki ga je uničil delavski razred, pa so potočili sentimentalno svoje solze. To je direktno izdajstvo nad delavci, to je moralni blok z buržuazijo.«

PORAVNAJTE NAROČNINO! ČE NIMATE POLOŽNIC, JIH ZAHTEVAJTE OD UPRAVE.

Nov težak zločin social-patriotov.

Svetek je v Zagrebu izključil neodvisne organizacije iz delavske zbornice, da jim onemogoči postaviti kandidatno listo.

Za usluge, ki jih vršijo socialpatrioti režimu, jim je vlada prepustila delavske zbornice, v katerih so dolga leta komisarili. Tudi v Zagrebu je vlada dala socialpatriotom delavsko zbornico v roke. Sedaj pa, ko so za avgust razpisane volitve v delavsko zbornico, se bliža konec protidelavskemu komisarjenju. Da bi se še vnaprej proti volji delavstva obdržali na svojih stolčkih, so poklicali v Zagreb Svetka, da jim organizira volitve. Svetek je spoznal, da je delavska zbornica za socialpatriote izgubljena, če bodo neodvisne strokovne organizacije postavile svoje kandidatne liste. Da bi preprečili delavstvu glasovati za neodvisne organizacije, so socialpatrioti 10 dni po razpisu izključili iz delavske zbornice neodvisne organizacije, češ, da jim policija še ni potrdila pravil. Že nad 5 let obstojajo in delajo neodvisne organizacije na Hrvaškem in imajo nad 10.000 članov in te organizacije so socialpatrioti sklicujoč se na policijo po razpisu volitev izključili, da bi tako prisilili delavce, da morajo glasovati za socialpatriote. Pri tem je aktivno sodeloval slovenski socialpatriot Svetek. — Toda račun socialpatriotov je napačen. Za socialpoliciste neodvisni delavci ne bodo glasovali, našli bodo pota in način, da bodo delavci na Hrvaškem mogli pokazati svoje nezupanje in svojo obsodbo nad socialističnimi komisarji.

NA ŽELEZNICAH VLADA PRIGANJANJE IN PREGANJANJE.

V kurilnici v Ljubljani odpuščen podpredsednik ZZJ s. Ogrin in še dva druga delavca.

Ko je železniški upravi uspelo, da izvede suspenzijo ss. Miklošiča, Pušnika in Korošca in da prisili vlakospremno osebje, da dela statistične pole, je postala brezobzirna, ker proti statističnim polam in suspenziji Stankovo vodstvo ZZJ ni razen informativnega shoda v Mestnem domu ničesar ukrenilo. Niti v »UŽ« ni Stanko smatral potrebnim povedati stališče vodstva ZZJ o suspenziji. Zato je napravila še korak dalje, od suspenzije k odpustitvi.

Pred kratkim je prišel v kurilnico kot delovodja neki Braunitzer, katerega je žel. uprava na pritisk delavstva morala prestaviti že iz Maribora. Ta človek je imel opravka tudi že z sodnijo radi pekega žel. materijala, a na nek tajinstven način je zopet bil sprejet v železniško službo. V Ljubljani so ga dali v kurilnico za delovodjo, kjer je bil pravi bič za delavce. Kakor v Mariboru, so tudi v Ljubljani delavci stopili v obrambo pred tem človekom, toda gotovi ljudje na direkciji ga branijo. Ker so železničarji brez resnega odpora sprejeli redukcijo plač, suspenzijo itd. so pri direkciji zamahnili in odpustili s. Ogrina, Eislera in Slugo, katere smatrajo za iniciatorje proti Braunitzerju.

Vprašamo, kaj bo ukrenilo Stankotovo vodstvo ZZJ proti suspenzijam, odpuščanjem, redukcijam itd. Iz pisarne ZZJ odgovarjajo: Kaj pa naj napravimo? Nič!

VODITELJI SSJ V NAPREDNI FRONTI.

Čobalu se je protikomunistični blok v Zagorju ponesrečil.

Mi meščanskemu časopisju nikoli brezpogojno ne verjamemo, ker vedno lažljivo poroča. Zato nismo verjeli, ko je »Slovenec« prinesel kot ugotovitev na Čobalov popravek sledečo vest:

»Res je, da je g. Čobal obljubil podpreti protikomunistični blok tako, da bo njegova skupina oddala glasove za župana, za katerega bi se sporazumeli SLS in SDS.«

Pričakovali smo, da bo Čobal to ugotovitev, ki je zopet en dokaz več, da stopa SSJ v napredni blok, popravil. Tega popravka Čobal ni poslal in z molkom potrdil, da je vstvarjal proti delavskemu županu — buržuazni napredni blok.

Proletarska solidarnost.

(Demonstracija pariških delavcev za osvoboditev razrednih borcev.)

Pariz, 13. julija.

Republikanska zveza bivših vojakov iz svetovne vojne je sklicala za 14. julija veliko demonstracijo proti pripravljajoči se vojni in za amnestijo vseh delavskih razrednih borcev. 14. julij je podpravljen narodni praznik franc. buržuazije. Tega dne so leta 1789 naskočile revolucionarne množice jetnišnico Bastiljo, kjer je bilo zaprtih mnogo borcev zoper kraljevsko-absolutistično-fevdalni sistem franc. plemstva. Takrat revolucionarna buržuazija je s pomočjo ljudskih množic Bastiljo zavzela, osvobodila vse kaznjence in pregnala nečloveški fevdalizem, da ga zamenja z vlado buržuazije. Kako je postala reakcionarna, kako že celo stoletje zatira delavsko-kmečke množice, o tem ne bom poročal, ker vsakdo čuti danes njen jarem, vsak razredno zaveden in revolucionaren človek se bori proti njej. Ta četa buržuazije vsako leto z velikim pompom proslavlja 14. julij. Da se ji na ulici, z demonstracijo dokaže, da je ustvarila neštivilne Bastilje, kamor zapira razredne delavske borce, je omenjena zveza pozvala delavstvo na kraj, kjer je stala Bastilja. Seveda je buržuazijska vlada demonstracijo prepovedala. Zato se je vršil sinoči v velikem cirkusu D' Hiver protestni miting. Iz vseh strani so že eno uro prej prihajali pariški delavci in napolnili ulice okoli cirkusa. Ob pol 9. je bil veliki cirkus natlačen poln. Sprejel je vase komaj dve tretjini onih, ki so prišli. V hipu je predsedstvo izdalo parolo: Vsi ostali v sindikalni dom na Grange aux Belles. In brez vsakega incidenta, če tudi so bile v neposredni bližini policijske čete in konjenica, se je ostalo delavstvo med petem revoluc. pesmi podalo v sindikalni dom. Tako sta se istočasno vršili dve veliki zborovanji — najjasnejši pričel delavske solidarnosti do vseh onih borcev, ki jih je buržuazija zakovala v svoje ječe — nove Bastilje, ki jih bo treba razrušiti, da se osvobodijo oni, ki se bore za pravico vseh zatiranih in za napredek vsega človeštva. Miting je bil dokaz in opomin vsem omahljivim, da je treba enotnega, na razredni borbi slonečega boja zoper buržuazijo. Govorili so: v imenu Zedinjenih strokovnih organizacij sodr. Racamond, ki se je spominjal številnih delavcev in mladih vojakov, ki so protestirali lani proti imperialistični vojni zoper Rifkabile in ki jih je buržuazija zato vrgla v ječo. Za njim je govoril komun. poslanec Doriot, ki se je nedavno vrnil iz Kitajske. Reakcija ga je hotela takoj vreči v ječo, vendar je na pritisk zastopnikov delavstva aretacijo morala odložiti. Ves ogorel od vročega kitajskega solnca se je povrnil domov, da med franc. delavstvom podpre tem intenzivnejši akcijo za podporo kitajskih delavsko-kmečkih množic, katere hočejo zatreti ne samo tuji kapitalisti, ampak tudi domača velika buržuazija na čelu z izdajalcem Čan-Kaj-Šekom. Razložil je, kako težka, kako žrtev polna je njih borba, strašnejša od naše, zakaj tam buržuazija kar sredi ulice obglavlja in strelja po cele množice strokovnih in političnih borcev. Čim bolj se bomo borili proti domači reakciji, ki pošilja na Kitajsko čete, tem bolj bomo pomagali mladi kitajski revoluciji. Semard, centralni tajnik KPF, ki ga je pred mesecem, ko se je vrnil iz Moskvskega kongresa, reakcija zaprla, a je ob priliki fašistično-klerikalne komedije bil izpuščen, je prebral resolucijo deveterih zaprtih komunistov. (Da bodo sodrugi vedeli, kaka je bila fašistično-klerikalna komedija, na kratko sledeče: dva urednika monarhistično-fašističnega lista »Francoska akcija«, ki sta bila po tiskovnem zakonu obsojena na pol leta ječe, sta se po tridnevem obleganju policije podala v zapor. Direktor lista je s pomočjo raznih monarhistov v »imenu notranjega ministra« pred 14 dnevi zvečer telefoniral v jetnišnico, da morajo omenjena dva takoj izpustiti. Da bi bila goljufija tem verjetnejša, je isto zahteval tudi za sodr. Semardija, ki se je takoj podal na svoje tajniško mesto, fašista pa sta pobegnila. Pravijo pa, da je cela stvar precej maskirana, zakaj, če bi policija ubežnika hotela najti, bi ju že našla ...)

Zadnji je govoril že vam znani sodr. Cachin, ki je zahteval od vlade popolno amnestijo in pozval vse navzoče delavce in vojake, da vodijo povsod borbo zoper domači in tuji imperializem. Ako jih bodo poslali na fronto, naj se pobratijo z vojniki nasprotne tabora, zakaj ti so ravnatoko proletarci, ki jih je, poslal njihov kapitalizem na morišče.

Na koncu se je sprejela resolucija, ki zahteva od vlade popolno amnestijo, protestira proti ofenzivi zoper Sovj. Rusijo in Kitajsko revolucijo ter proti novi vojni, ki jo kapitalizem provocira. Poslala se je tudi protestna nota ameriškega predsedniku, ki zahteva osvoboditev Sacco in Vanzettija. Ob viharjih vzklikih za amnestijo, za kitajsko revolucijo, za Rdečo armado in Sovj. Rusijo se je protestni miting končal z veličastnim petjem Internationale, ki je iz tisočev grl mogočno odmevala daleč po pariških ulicah. B. Kreft.

60- LETNICA MARXOVEGA »KAPITALA«.

Šestdeset let je preteklo, odkar je izšel prvi del Marxovega »Kapitala«. Predgovor h knjigi je datiran 25. julija 1847, ko je šla v

tisk. Korekturo je Marx dokončal 16. avgusta istega leta. Namen Karla Marxa je bil, da — kot pravi v predgovoru — razkrije gospodarski zakon gibanja, nastanka, razvoja in njenega propada kapitalistične družbe. Svoj cilj je dosegel s študijem, ki je trajal celih osemnajst let in katerega plod je »Kapital«, glavno Marxovo delo in temeljno delo znanstvenega socializma (marksizma). Bilo je pisano v zelo težkih razmerah. Marx se je s svojim žurnalističnim delom in s podporo Engelsa komaj tolkel skozi življenje, (težka bolezen ga je stalno spremljala in ovirala), od ustanovitve I. internacionale (september 1864) je bil njen faktični voditelj. Njegova neprimerna veščnost in samokritičnost ga je silila k vedno novim raziskavanjem; vso dotedanjo gospodarsko in politično literaturo je obvladal. »Kapital« predstavlja temeljito, globoko in jasno analizo kapitalističnega procesa iz gospodarskega in zgodovinskega vidika. Ker je zelo obširen (prvi del ima 700 strani) in znatveno pisan, ne spada med zelo razširjene knjige; mora pa ga preštudirati vsakdo, ki hoče temeljito obvladati marksizem. J. Borhard je izdal skrajšani in poljudni »Kapital«, ki je namenjen širšim plastem. Prevedel ga je v hrvaščino s. Moša Pijade in ga priporočamo v čitanje in v študij vsem sodrugom in sodružicam, ki zadostno razumejo hrvaščino, dokler slovenski prevod, ki ga je neki mladi sodrug že izvršil, ne najde založništva.

Vesti in beležke.

= **Štukelj je kulturni referent** Delavske zbornice, čeprav nima niti najmanj srčne kulture. Na soc. sestanku pri Lloydju se je v svojem brez primere hujskaškem govoru izrazil tudi tako-le: »En ubogi šantav Vergelj na Jesenicah...« Kakšna je pač »kultura« Delavske zbornice, če je prikrojena surovosti svojega referenta, si lahko mislimo. Koristno bi bilo, da jeseniški proletarci tega gospoda odvadijo, da hodi med nje ponujat svojo »kulturno« surovost.

= **»Proletariat ni za nič!«** upijejo socialistični voditelji. Na sestanku pri Lloydju, kjer je bila večina poslušalcev seveda birokratov, konzumarjev in krakenkaslerjev, je Štukelj konstatiral, da delavcem manjka socialistično prepričanje, kajti če bi ga imeli, da ne bi zabavljali čez svoje »generale«. Komunistično stranko pa da je zaradi tega izdal, ker je proletariat utrujen in »ni maral delati ne v komunistični stranki, ne v neodvisnih strokovnih organizacijah.« Izdajalci proletariata seveda nimajo nobene vere v proletariat.

= **Orpali bi se radi orjunaši** in zato so v svojem listu priobčili pismo Strojina, ki izjavlja, da so orjunaši bili 1. junija 1924 v Trbovljah čisto mirni in da so samo vzklikali kralju in domovini. Pa na celem svetu menda ni človeka, ki bi mogel verjeti, da je s. Fakin zgubil življenje, in da se je rudarski dom vžgal vsled takih vzklikov. Sodišče in državni organi še niso izsledili oba morilca s. Fakina, niti požigalcev rudarskega doma, kar pa »ne morejo« zato poklicani državni organi, to bo izvršilo delavstvo in vsak dan smo bližje dnevni, ko bodo zbrani tudi zahtevani sodnijsko veljavni dokazi.

= **Kandidatne liste DKRB** so bile že vložene v Mostarju in Subotici. V Subotici je nosilec liste urednik »Servezet Munkaša« s. Domanji, v Mostarju s. Gojko Vuković.

= **Člen 82. fin. zakona** je v sevniškem okraju privedel do tega, da so se kmetom zvišale doklade od 115 na 1300 %, Trboveljska pa plača samo 25 % doklad. — Krščanski socialisti pa molčijo.

= **Davki in državna zemljišča za črnogorsko dinastijo.** Člen 316 finančnega zakona se glasi: Minister financ se pooblašča, da sme odstopiti del imovine (zemlje), ki je postala s sklepom podgoriške skupščine 16. septembra 1918 državna last, poedinim članom bivše dinastije Petrovičev. — Ta zemlja se cení nad 50 milijonov dinarjev. — Poleg tega se je dovolilo še v denarju za črnogorske prince 42 milijonov dinarjev v denarju, ki se imajo izplačati s presežki davkov in prihranki po proračunu 1927-28. Sedaj vemo, zakaj in za koga se »štedi«, komu v žep gredo presežki davkov, ki se jih iztirjuje z rubežnimi.

= **36 šolam v Sloveniji** so znižali število razredov, povišujejo pa število zandarjev, povišujejo izdatke za vojsko in morilna sredstva.

= **Za razredni boj in za pobratimstvo z delavci in kmeti** se je izjavila doslej klerikalna srednješolska, bogoslovska in visokošolska mladina na svoji večdnevni konferenci v Mali nedelji. — »Slovenec« in »Pravica« že vesta, zakaj vse to ne poročata, zakaj kratkomalo molčita.

= **Mariborska in ljubljanska oblastna skupščina** sta se dogovorili, da hodeta imeli skupno sejo v Celju. Pa ni bilo nič iz tega, ker minister v Belgradu tega ni dovolil. Današnje oblastne skupščine so samo orodje belgrajskih vladodržcev, brez vsake samostojne oblasti. Dovolil pa je minister oblastnim skupščinam nov davek in sicer 50 % na državni davek, na kinovstopnice, kar bo zadelo v prvi vrsti revnejše sloje — delavce, uradnike in male obrtnike, ker višja gospoda hodi v opero, le redkokdaj med »navadno ljudstvo« v kino.

Delavsko-kmečki dopisi.

+ **Podrečje pri Domžalah.** Dne 17. julija se je vršila pri s. C. Kepcu preiskava, ker je bil osumljen, da skriva orožje. Sploh se opaža med našimi domžalskimi orožniki čudno goreča agilitetnost za »premetačine«. In tako so obiskali tudi mojega brata omenjenega dne kar štirje. Preiskava je bila od sile natančna — celo božje podobe niso imele miru, češ, za njimi se skriva revolver! Vsak rdeč papir jim je bil komunističen, vsak bel jim je dišal že po propagandi. Pobrli so vse — celo orlovskim in sokolskim letakom niso zaupale njihove stroge orožniške oči. S pravo rovtarsko zabitostjo so vzeli seboj kot komunistične spise tudi knjige o naravoslovju, filozofiji, da, celo teologiji niso prizanesli. — Po končani preiskavi pa so brata odgnali zvezanega na orožniško postajo. O njihovi srčni kulturi priča tudi sledeči dogodek: Neko ubogo dekle je gospodinja, pri kateri je delala, osumila tatvine in jo ovadila. Orožniki so jo seveda takoj odgnali na orož. postajo in jo tako pretepli, da je bila 14 dni črna po telesu. Na zadnje pa se je izkazalo, ko je bila že na pol mrtva, da je nedolžna. Reva si potem niti zdravniške pomoči ni mogla iskati, ker ni imela denarja. — No, da — tam, kjer vihti nad ubogimi, brezpravnimi masami buržuazija svoj bič, veljaš toliko, kolikor imaš denarja! K.

+ **Huda jama.** SDS, fašistično krilo slovenske buržuazije, je zopet pokazala v osebi ing. Kloca in drugih gospodov TPD svojo pravo luč. Rudar, sođr. Pavel Zenc, oče 7. nepreskrbljenih otrok je odpuščen od TPD. Na vprašanje »zakaj?«, mu je ing. Kloc odgovoril, da je v zvezi z nekim političnim hujskačem, kdo in kaj je ta politični hujskač, pa mu ta g. Kloc ni povedal! Pritisk od TPD, od njenih izvršnih organov, gospodov predpostavljanih, katerih večina so funkcionarji SDS je izzval med drugim delavstvom ogorčenje in proteste radi takih postopanj. Mi pa vemo, kje je ta vozec političnih hujskačev: Gospodo okrog TPD boli in jezi, ker razgalja proletarski list »Enotnost« potm dopisov velik teror, ki se vrši, in po teh objavah sodi in odpušča naše sodruge — ker se boji, da svet ne bi zvedel resnice. Prizadeti torej pozivamo Delavsko zbornico v Ljubljani in II. rudarsko skupino, da podvzameta potrebne korake na merodajnih mestih! — Delu čast in oblast!

+ **Ptuj. Nezaslišano izkoriščanje.** Tukajšnji ptujski magnat, veleposestnik in veletrgovec z vinom Ornič, je začel v ptujski okolici s sajenjem hmelja, ker je menda instinktivno čutil možnost velikih profitov. Čaka ga res izredno lep dobiček, saj cene hmelja so visoke, a plače delavcem so škandalozno nizke. Mladim delavcem (po večini so to še otroci) plačuje na dan 5 Din, starejšim pa 10 Din »k deri«, t. j. brez hrane in pijače. Na zahtevo delavcev po višjih plačah odgovori »ubogi« g. Ornič — ki cení sam svoje premoženje na 6 do 7 milijonov dinarjev — da pod nobenim pogojem ne more več plačati. Sodrugi poljski delavci, podajte roke mestnim delavcem, vi vsi, ki ste v bližini mest, bodite most, čez katerega se naj širi ideja delavsko-kmečkega republikanskega bloka do zadnje kočje v Slovenskih goricah in Halozah.

„Kdor med stavko dela, je štrajkbreher!“

Izkaz tiskovnega sklada od 20. V. do 20. VII. 1927.

Ž., Moste, na blok 8 Din; Š., Unionska tov., na blok 20; Študenti, Ljubljana 22; E., Ljubljana 5; K., Ljubljana 2; Neimenovan 2:50; Neimenovan, Ljubljana 2; P., Moste 5; Union, Šiška 5; C., Ljubljana 5; O., Ljubljana 5; Nepoznan 2; K., Kočevje 2; J., Trbovlje 4; O., Ljubljana 5; M., Ljubljana 5; Neimenovan 1; Bohinj 112; K., Šiška 5; N., Dol pri Domžalah na blok 30; Ž. R., Ljubljana 10; U., Zidanmost na blok 20; O., Kočevje 5; H., Litija na blok 20; O., Gorenja vas nad Skofjo Loko 16; A., Boh. Bistrica na blok 40; A. O., Zagorje 5; G. C., Zagorje 5; R. R., Zagorje 5; I. M., Zagorje 5; F. K., Zagorje 5; I. B., Zagorje 5; S., Guštanj 10; A., Kranjska gora na blok 18; V., Jesenice na blok 40; U., Hrastnik 5; P., Hrastnik 5; **Prvomajski odbor, Ptuj 50**; T., Ljubljana 5; K., Zagreb 20; U. P., Križe, blok št. 3, 20; F. S., Litija 10; E. W., Rogaška Slatina 136:50; A. O., Zagorje ob Savi 5; J. S., Ptuj, bloki 60; Zagorski socialist 10; T. M., Ljubljana 5; G. M., Ljubljana 5; R., blok 16, Moste 20; Neimenovan, Ljubljana 5; N., Zelena jama 2; Z. R., Ljubljana 5; N. S., Ljubljana 5; T. M., Ljubljana 20; E., Ljubljana 30; F. S., Ljubljana 20; Neimenovan 10; Neimenovan 5; K. J., Ljubljana 20; V., Novo mesto 10; B., Senčur na blok 40; N. F., Ljubljana 50; P., Vrhnika 10; K., Šmartno 10; G. I., Ljubljana 5; Na bloka št. 8 in 21 nabrala na konferenci v Celju s. G. in K. 38; M. J., Francija 6; Neimenovan, Ljubljana 4. — **Prejšnji izkaz 7335 Din 10 p. Skupaj 8443 Din 10 p. Nabiralna pola za tiskovni sklad »Enotnosti« v Rogaški Slatini:** Franc Lipovšek Din 10; Beno Jugarcz 10; Matko Ignac 10; Weinberger Engelbert 10; Strašek Ivan 40; Jugovar Franc 14; Sitter Avgust 5; Ilg Karol 5; Sitter Urh 5; Jernetz Jaka 5; Laneger Ivan 5; Bervar Ivan 5; Ilg Norbert 5; Šali Vencel 4; Neimenovan 2; Veber Benedikt 1:50. Skupaj 136 Din 50 p. Sodrugi posnemajte!

Slovenski sodrugi v Belgiji so za žrtve reakcije in za delavski tisk v Jugoslaviji nabrali 194 frankov, katere so poslali v Belgrad. Prispevali so v frankih: Pristav Iv. 5 fr.; Forte Andrej 10; Bovhan Franc 5; Alojz Hodej 5; Sibila Maks 5; Salamon Franc 10; Ivanc Franc 5; Šmerc Franc 5; Ivan Dornik 5; Učakar Slavko 5; Kocman Viktor 5; Franc Benuč 4; Krušovac 10; Zore 2; Kranje 2; Palčič 2; Renko Alojz 2; Klinar Franc 4; Rozman Adolf 5; Pompe A. 5; Marela 5; Ivan Keber 5; Vmko Zirovnik 5; J. Kolšek 5; Kopriva Alojz 5; Smodič Iv. 4; Bračun Iv. 12; **Bezenšek Viktor 5; J. Korber 2; Fr. Korber 2; Kerpač 1; Sosek 1; Furtner 1; Umek Fr. 1; Lipovšek Martin 5; Anton Zupanc 5; Janežič Josef 5; Zaubi Josef 2; Croka Rudolf 5; Janežič Johan 5; Cenčič Josef 5; Zajc Josef 2; Seničar Martin 5. Skupaj 194 frankov.**

SODRUGI IZ FRANCIJE, BELGIJE, NEMCIJE, POSNEMAJTE!

Sodruga Černec in Kajtna, Dellstraad-Leuvstuck, sta poslala dopis in priložila za »Enotnost 2.50 holandskih goldinarjev.

Sodrug Forte Andrej, Citte No. 694, Waterschei-Limburg, Belgien je poslal za »Enotnost« 30 Belgijskih frankov. Prosi, da mu sodrugi iz Trbovelj pišejo o položaju v zadrugi rudarski dom.

Na vprašanja sodrugov v Belgiji odgovorjamo, da smo pač sprejeli obvestilo, da so nabirali in odposlali nabrani znesek za »Enotnost« in za žrtve reakcije, da pa denarja nismo sprejeli. Prosimo sodruge, da denar za »Enotnost« in žrtve reakcije pošiljajo naravnost nam na adresu »Enotnosti«.

ZAHVALA.

Ko mi je zločinska roka umorila moža in ugrabila trem nedorastlim otrokom očeta in prehranitelja, mi je bilo v tolažbo izkazano mi sočutje. Zahvaljujem se tem potom delavstvu Dravograda, Guštanja, Mežice in Črne za cvetje in izkazano zadnjo čast mojemu pokojnemu možu Andreju Brumnu. Izrekam še posebno zahvalo mežiški godbi in požarni brambi kakor tudi črnskemu občinskemu odboru, ki je tudi poravnal pogrebne stroške za svojim pokojnim županom. — Črna 11. julija 1927. Eliza Brumen.

ZAHVALA.

Podpisana se najsodružnejše zahvaljujem zagorskim kurjačem in kamenolomcem za podporo, ki sem jo prejela ob priliki smrti mojega moža. Delu čast in oblast.

Žagorje, 10. julija 1927.

Antonija Kolenc.